VI. BOB. AUTOCAD DASTURIDA MODIFY PANELIDAGI BUYRUQLARNING VAZIFALARI VA ULARDAN FOYDALANISH

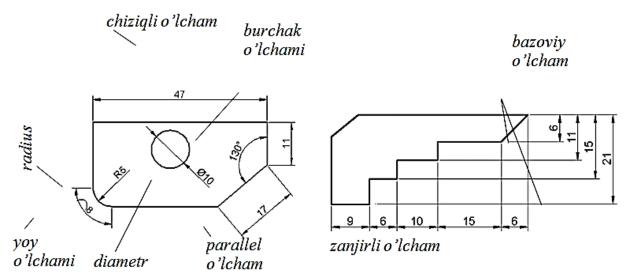
6.1. Kompyuterda geometrik yasashlar

Olmani chizmaga qoʻyish juda ham qulay bajariladi, chunki chizmani chizish paytidayoq oʻlchamlari berib chizilgan boʻladi.

Chiziqli va parallel razmer qoʻyish tartibi quyidagicha: buyruq berilgach oʻlcham qoʻyiladigan ikki nuqta ketma-ket «sichqoncha» bilan koʻrsatiladi, soʻngra oʻlchamning detal kontur chizigʻidan uzoqlik masofasi koʻrsatiladi.

Yoy uzunligi, radius va diametr oʻlchamini qoʻyish uchun buyruq berilgach ob'yekt koʻrsatiladi soʻngra ob'yektdan oʻlchamgacha (yoy uchun) yoki oʻlchamning joylashish oʻrni (radius va diametr uchun) koʻrsatiladi.

Burchak oʻlchami qoʻyish uchun avval kesishuvchi ikki chiziq koʻrsatiladi soʻngra burchakdan oʻlchamning uzoqligi koʻrsatiladi.

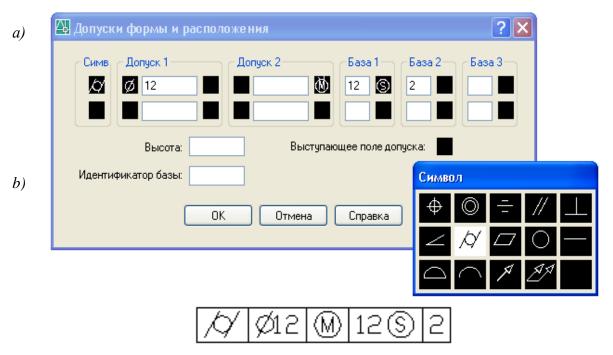
6-Rasm. Chizmaga qoʻyiladigan oʻlchamlarning asosiy turlari keltirilgan.

Chizmaga oʻlchamni Razmer jihozlar paneli orqali qoʻyish juda qulay. U yerda har bir oʻlcham turi uchun oʻz piktogrammasi (tugmachasi) mavjud. Quyida shu piktogrammalar rasmi va ularning qisqacha vazifasi keltirilgan.

Tugma	Vazifasi
 	chiziqli oʻlcham, koʻrsatilgan ikki nuqta orasiga koordinata
	oʻqlariga parallel boʻlgan oʻlcham qoʻyadi. Ya'ni chiziq
	proyeksiyalarining oʻlchami;
4	parallel oʻlcham, koʻrsatilgan ikki nuqta orasiga chiziqqa
	parallel oʻlcham qoʻyadi;
C	yoy oʻlchami, koʻrsatilgan yoy uzunligining oʻlchamini qoʻyadi.
	Oʻlcham qiymati oldiga ∩ belgisini qoʻyadi;
ؠ۠ڮڐ	ordinata, koʻrsatilgan nuqta uchun x yoki u oʻqiga nisbatan
	koordinatani koʻrsatadi;
0	radius, yoy yoki aylanani koʻrsatish orqali oʻlchami qoʻyiladi,
	oʻlcham oldida R belgisi yoziladi. Oʻlchamning oʻrnini
	foydalanuvchi oʻzi tanlaydi;
3	siniq radius, yoy yoki aylanani va uning mavhum markazini
	koʻrsatish orqali oʻlchami qoʻyiladi, oʻlcham oldida R belgisi
	yoziladi. Agar haqiqiy markaz koʻrsatilsa oddiy radius
	oʻlchamini koʻyadi;
0	diametr, yoy yoki aylanani koʻrsatish orqali oʻlchami qoʻyiladi,
	oʻlcham oldida $arnothing$ belgisi yoziladi;
\triangle	burchak, koʻrsatilgan ikki chiziq orasidagi burchak oʻlchamini
	koʻrsatadi, oʻlcham birligi gradus belgisi qoʻyiladi.
4	tez oʻlcham, bir necha ob'yektlarlarni belgilab bir yoʻla
	oʻlchamlarini qoʻyish. Belgilanadigan ob'yektlar bir tipda
	boʻlgani ma'qul
Ħ	bazoviy oʻlcham, koʻrsatilgan nuqtalar oʻlchamini birinchi
	nuqtaga nisbatan tagma-tag qoʻyib beradi;
 	zanjirli, koʻrsatilgan nuqtalar orasidagi oʻlchamni yonma-yon
	qoʻyib beradi;

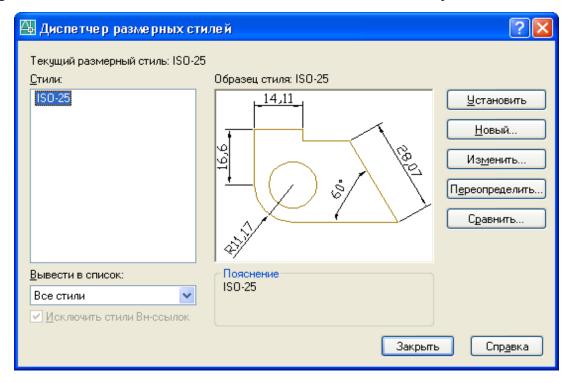
Tugma	Vazifasi
A.	chiqaruv yozuvi, chiqaruv chizigʻi chiziladi soʻngra chiziq
	yoniga yozuvi yoziladi;
1	dopusk belgilari va qiymatlari tanlab qoʻyiladi;
•	marker, aylana markaziga markaz belgisi (kesishuvchi chiziq)
	qoʻyadi;
A	oʻlcham yozuvini ma'lum burchakka burash yoki oʻlcham
	chiqaruv chiziqlarini siljitish;
<u> </u>	oʻlcham yozuvining oʻrnini oʻzgartirish;
 	qoʻyilgan oʻlcham qiymatlarini yangilab olish;
ISO-25	oʻlcham stili, yaratilgan stilni oʻlchamga qoʻllash;
Hard N	oʻlcham stilini oʻzgartirish yoki yangi stillar yaratish;

Qoʻyim (dopusk) oʻlchamlarini qoʻyishda muloqat oynasi chiqadi. Oynadan kerakli qoʻyim belgilari tanlanib, qiymatlari yoziladi (6.1-a, rasm). Soʻngra chizmada koʻrsatilgan joyga tanlangan qiymatlar qoʻyiladi (6.1-b, rasm).

6.1-a, 6.1-b-Rasm. Belgilar qo'yish.

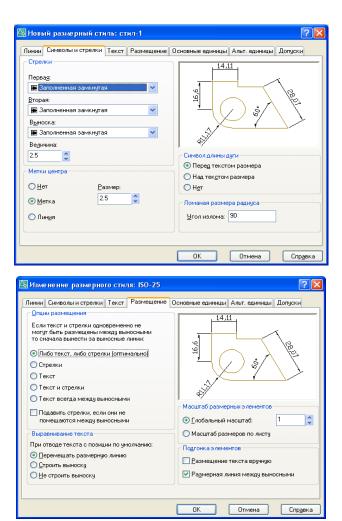
Oʻlcham stili. AutoCAD da oʻlchamlar uchun standart ISO-25 stili yaratilgan. Bu stil hamma vaqt ham foydalanuvchini qanoatlantirmaydi, ya'ni strelka turi, oʻlcham masshtabi tekst balandligi va hakozalar chizma masshtabiga toʻgʻri kelmaydi. Oʻlcham elementlarini (chiqaruv chiziqlari, strelkalar koʻrinishini, tekst balandligi, oʻlcham masshtabi, aniqligi va hokazo) oʻzgartirish uchun Format menyusining Razmern e stil boʻlimidan yangi stil yaratish va borini oʻzgartirish uchun muloqat oynasi chaqiriladi. Bu muloqat oynasi Noviy... tugmasi yordamida yangi stilga nom berib yaratiladi yoki Izmenit... tugmasi bilan tanlangan stil uchun oʻlchamning har bir elementlari oʻzgartiriladi. Bir chizmada bir nechtalab oʻlcham stillarini yaratish mumkin.

6.2-Rasm. Dispecher o'lcham stili.

Odatda oʻlchamning har bir elementining kattaliklari oʻzgartirilmay balki Razmern e stil muloqat oynasining Razmeshenie boʻlimiga kirilib Globalniy masshtab bandiga kerakli masshtab koeffisiyenti kiritiladi.

Oʻlchamdagi yozuvlarni oʻzgartirish xuddi oddiy tekstni oʻzgartirish kabi oʻzgartiriladi, ya'ni 🂆 - tugmadan foydalanish kerak.

6.3-Rasm. Yangi o'lcham stili.